

STORTINGET

Innst. 68 L

(2021–2022)

Innstilling til Stortinget
fra arbeids- og sosialkomiteen

Prop. 4 L (2021–2022)

Innstilling fra arbeids- og sosialkomiteen om Endringer i folketrygdloven og enkelte andre lover (samleproposisjon høsten 2021)

Til Stortinget

1. Sammendrag

1.1 Proposisjonens hovedinnhold

I proposisjonen fremmes forslag til endringer i følgende lover:

- lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd (folketrygdloven)
- lov 28. juli 1949 nr. 26 om Statens pensjonskasse
- lov 26. juni 1953 nr. 11 om pensjonsordning for apotekvirksomhet mv.
- lov 6. juli 1957 nr. 26 om samordning av pensjons- og trygdeytelser (samordningsloven)
- lov 22. juni 1962 nr. 12 om pensjonsordning for sykepleiere
- lov 13. desember 2013 nr. 106 om tjenstepensjon (tjenstepensjonsloven)

Proposisjonens kapittel 2 til 3 og 6 til 7 gjelder lovendringer som er nødvendige for å følge opp forslag som fremmes i forslag til statsbudsjett for 2022, Prop. 1 S (2021–2022) for Arbeids- og sosialdepartementet:

- Forskriftshjemmel for en midlertidig feriepengeordning for dagpenger i folketrygdloven § 4-14.
- Avvikling av særregelen i folketrygdloven § 4-18 første ledd om at fiskere og fangstmenn på visse vilkår har adgang til å medregne næringsinntekt fra fangst

og fiske ved vurderingen av minsteinntekten og beregningsgrunnlaget for dagpenger under arbeidsløshet.

- Innføring av nytt unntak fra varighetsbegrensningen for arbeidsavklaringspenger ved lang ventetid på behandling i folketrygdloven § 11-12.
- Nye regler for reduksjon av uføreytelser fra folketrygden og offentlige og private tjenstepensjonsordninger mot arbeidsinntekt, med tilpassing av reglene for hjelpemidler.

I proposisjonens kapittel 4, 5, 8 og 9 foreslås det endringer i folketrygdloven, lov om Statens pensjonskasse og enkelte andre lover som ikke er en direkte oppfølging av Prop. 1 S (2021–2022):

- Oppheving av folketrygdloven § 4-26 første ledd bokstav b, slik at dagpengene ikke lenger avkortes når man samtidig mottar ytelser fra private tjenstepensjonsordninger.
- Endringer i folketrygdloven § 5-10 første ledd om dekning av utgifter til undersøkelse og behandling for språk og taledefekter hos logoped og audiopedagog.
- Presisering og tydeliggjøring av bestemmelser om beregning av dagpengegrunnlaget i folketrygdloven § 4-11 tredje og fjerde ledd.

Ellers foreslås det enkelte rettelser i henvisninger, enkelte endringer som følge av endringer i andre lover, samt enkelte tekniske endringer.

1.2 Midlertidig feriepengeordning – folketrygdloven § 4-14

1.2.1 INNLEDNING

På bakgrunn av at covid-19-pandemien hadde ført til at uvanlig mange hadde vært uten arbeid og arbeidsinntekt over lang tid, og dermed ikke hadde tjent opp rett til feriepenger på vanlig måte, fattet Stortinget i løpet av våren 2021 anmodningsvedtak om å etablere en midlertidig ordning med feriepenger av dagpenger utbetalt i hhv. 2020 og 2021, for utbetaling i 2021 og 2022.

Regler om feriepengeordningen for 2021 er fastsatt i midlertidig forskrift 20. mars 2020 nr. 368 om unntak fra folketrygdloven og arbeidsmiljøloven i forbindelse med covid-19-pandemien. Forskriften oppheves i utgangspunktet 1. januar 2022 og regler om feriepengeordning for 2022 foreslås derfor fastsatt gjennom en tidsbegrenset bestemmelse i folketrygdloven.

Det vises til proposisjonene kapittel 2.2 der gjeldende rett er nærmere gjort greie for.

1.2.2 DEPARTEMENTETS VURDERING OG FORSLAG

Regjeringen Solberg varslet i Prop. 132 S (2020–2021) Endringer i statsbudsjettet 2021 under Arbeids- og sosialdepartementet (økonomiske tiltak i møte med pandemien: midlertidig ordning med feriepenger av dagpenger), at den ville komme tilbake til den midlertidige feriepengeordningen for 2022, i statsbudsjettet for 2022.

Regjeringen Solberg har siden budsjettvedtaket i 2015 vært klare på at man ikke ønsker å gjeninnføre en varig feriepengeordning. Den midlertidige feriepengekompensasjonen var knyttet til situasjonen under pandemien, og når man nå er i ferd med å avvikle tiltakene knyttet til denne, er ikke behovet for en midlertidig feriepengeordning like sterkt. I forslaget til statsbudsjett for 2022 foreslås det derfor at den midlertidige feriepengeordningen for 2022 i større grad målrettes mot dem som har vært lenge ledige. Som det fremgår av forslag til statsbudsjett for 2022, Prop. 1 S (2021–2022) for Arbeids- og sosialdepartementet, foreslås det at feriepenger i 2022 av dagpenger utbetalt i 2021 gis med 9,5 pst. av utbetalte dagpenger i perioden januar til oktober 2021, til dem som har mottatt dagpenger i minst 25 uker. Det foreslås videre å innføre et tak på 12 000 kroner. For øvrig foreslås den midlertidige feriepengeordningen videreført slik den var innrettet for 2021, jf. kapittel 2.2.

Det er usikkert om forskriftshjemmelen i folketrygdloven § 25-16 kan benyttes som hjemmel for en midlertidig feriepengeordning for 2022. Det er mer hensiktsmessig å regulere ordningen i folketrygdloven kap. 4 Dagpenger under arbeidsløshet. Ordningen som

gjaldt for 2021 krevde et detaljert regelverk, som det var hensiktsmessig å regulere i forskrift. Det samme gjelder ordningen for 2022. Det foreslås at det i en ny, midlertidig bestemmelse slås fast at det i 2022 utbetales feriepenger av dagpenger som er utbetalt i 2021, mens departementet gis hjemmel til å gi nærmere regler om ordningen, herunder om vilkår for og beregning av feriepenger, i forskrift. Forskriften utformes i overensstemmelse med forslaget til innretning av den midlertidige feriepengeordningen.

Forslaget til midlertidig feriepengeordning for 2022 vurderes å være i tråd med forpliktelsene etter EØS-retten og annen internasjonal rett. Formålet med forordning (EF) 883/2004 (trygdeforordningen) er å koordinere trygdeordningene i EØS-statene, ikke å harmonisere dem. Endringen gjelder videre likt for alle dagpengemottakere, og innebærer dermed heller ingen forskjellsbehandling mellom norske borgere og EØS-borgere.

Det vises til lovforslaget, ny § 4-14 i folketrygdloven.

1.2.3 IKRAFTTREDELSE. ØKONOMISKE OG ADMINISTRATIVE KONSEKVENSER

Det foreslås at ny § 4-14 trer i kraft 1. januar 2022. I forslaget til statsbudsjett for 2022, Prop. 1 S (2021–2021) for Arbeids- og sosialdepartementet, er utgiftene til feriepenger av dagpenger for 2022 anslått å utgjøre om lag 660 mill. kroner. Noen administrative konsekvenser følger av at den midlertidige feriepengeordningen foreslås noe justert sammenlignet med ordningen for 2021, gjennom nødvendige tilpasninger i Arbeids- og velferdsetatens saksbehandlingssystemer.

1.3 Avvikling av særregler om dagpenger til fiskere og fangstmenn – folketrygdloven § 4-18 første ledd

1.3.1 INNLEDNING

I forbindelse med krisen i fiskerinæringen i 1980-årene ble det innført en særregel som åpner for at personer som tidligere har arbeidet som næringsdrivende med fangst og fiske, men blir arbeidsløse fra annet arbeid, kan få lagt til grunn næringsinntekt fra fangst og fiske ved søknad om dagpenger. Ettersom krisen i fiskerinæringen, som lå til grunn for at man innførte en særregel, ikke lenger er til stede, foreslås det i forslaget til statsbudsjett for 2022, Prop. 1 S (2021–2022) for Arbeids- og sosialdepartementet, å oppheve særregelen i folketrygdloven § 4-18 første ledd.

Forslaget innebærer ingen endringer i den særlige arbeidsløshetsytelsen til fiskere og fangstmenn som blir administrert av Garantikassen for fiskere (A-trygden).

Det vises til proposisjonens kapittel 3.2 der gjeldende rett er gjort greie for.

Et forslag om å oppheve særregelen om at næringsinntekt fra fangst og fiske kan inngå i minsteinntekten ble sendt på høring med frist 15. desember 2019.

1.3.2 DEPARTEMENTETS VURDERING OG FORSLAG

Innføringen av særregelen for fiskere og fangstmenn var situasjonsbestemt. På begynnelsen av 90-tallet var det svært få stønadmottakere som fikk inntekten fra fangst og fiske medregnet i minsteinntekten og dagpengegrunnlaget.

Departementet foreslo allerede i 1995 å avvikle særregelen som likestiller næringsinntekt fra fangst og fiske med arbeidsinntekt. På bakgrunn av høringsinnspillene ble forslaget om å avvikle særregelen den gangen ikke fulgt opp videre.

For å legge til rette for en mest mulig effektiv og raskest mulig behandling av dagpengesaker er det viktig å gjøre endringer som legger til rette for digitalisering av behandlingen av dagpengesaker og en enklere saksbehandling. Særregelen om inntekt fra fangst og fiske er kompleks og meget snever, og det er svært få som omfattes av denne særregelen.

For at dagpengeordningen i størst mulig grad skal kunne forenkles og digitaliseres, er det viktig at særregler som det ikke lenger er særskilte grunner for å opprettholde, blir avviklet. Det foreslås derfor å oppheve folketrygdloven § 4-18 første ledd.

Forslaget vurderes å være i tråd med forpliktelsene etter EØS-retten, og annen internasjonal rett. Formålet med forordning (EF) 883/2004 (trygdeforordningen) er å koordinere trygdeordningene i EØS-statene, ikke å harmonisere dem. Endringen gjelder likt for alle dagpengemottakere, og innebærer dermed heller ingen forskjellsbehandling mellom norske borgere og EØS-borgere.

Det vises til lovforslaget, folketrygdloven § 4-18 første ledd.

1.3.3 IKRAFTTREDELSE. ØKONOMISKE OG ADMINISTRATIVE KONSEKVENSER

Regelverksendringen anslås ikke å ha økonomiske konsekvenser.

Endringen vil lette saksbehandlingen i Arbeids- og velferdsetaten, og kan dermed innebære noe administrativ besparelse.

1.4 Samordning av dagpenger mot private tjenstepensjonsordninger – folketrygdloven § 4-26 første ledd bokstav b

1.4.1 INNLEDNING

Innføringen av fleksibel alderspensjon fra fylte 62 år fra 2011 innebærer valgfrihet når det gjelder uttakstidspunkt for alderspensjon, og full frihet til å kombinere arbeids- og pensjonsinntekter uten avkorting. I forarbeidene (Ot.prp. nr. 37 (2008–2009) Om lov om endringer i folketrygdloven (ny alderspensjon)) ble det varslet at det må tas stilling til hvordan folketrygdlovens korttidstytelser skal tilpasses de nye reglene, og om disse skal kunne utbetales sammen med fleksibel alderspensjon.

I Prop. 1 S (2010–2011) ble denne problemstillingen nærmere vurdert, og det ble varslet en bred gjennomgang. I Prop. 16 L (2010–2011) om endringer i folketrygdlova og enkelte andre lover (samleproposisjon hausten 2010), ble det fastslått at videreføring av gjeldende regler for samordning for å hindre dobbelte ytelser vil slå urimelig ut.

Ved innføringen av fleksibel alderspensjon i 2011 ble det ikke vurdert om det var behov for å endre reglene om samordning med andre ytelser utenfor folketrygden. Det innebærer at medlemmer av folketrygden som mottar pensjon fra en offentlig tjenstepensjon, offentlig AFP eller alderspensjon fra en privat tjenstepensjon, får avkorting i dagpenger med tilsvarende beløp.

Det vises til proposisjonens kapittel 4.2 der gjeldende rett er gjort greie for.

Et forslag om at det ikke skal gjøres avkorting i dagpenger for personer som samtidig mottar ytelser fra private tjenstepensjonsordninger, ble sendt på høring med frist 20. mars 2021. Det kom inn 14 høringssvar hvorav syv høringsinstanser hadde merknader til forslaget.

1.4.2 DEPARTEMENTETS VURDERING OG FORSLAG

Ettersom det er de samme hensynene som ligger til grunn for fleksibelt uttak av pensjon etter private pensjonsordninger som for uttak etter folketrygden, er det urimelig å opprettholde ulike regler for samordning.

Det samme behovet for endringer i samordningsreglene er ikke til stede på kort sikt for offentlige tjenstepensjoner og offentlig AFP. Offentlig tjenstepensjon er tilpasset reformen, med fleksible uttaksregler som gir lavere årlig pensjon hvis den tas ut tidlig og som fritt kan kombineres med arbeidsinntekt uten avkorting, men omfatter bare arbeidstakere som er født i 1963 eller senere. Sett i lys av at uttak av pensjon fra disse ordningene ikke bygger på de samme prinsippene for ny offentlig

tjenestepensjon gradvis innføres fra 2025, foreslås det ikke endringer i disse reglene i denne omgang.

Særalderspensjon gis til dem som har særaldersgrense, fra inntil tre år før aldersgrensen frem til de er 67 år. Særalderspensjon kan kombineres med fortsatt arbeid i privat sektor uten avkorting. Særalderspensjonsordningene har imidlertid ikke vært gjenstand for tilsvarende endringer som andre tjenestepensjonsordninger, og bygger dermed ikke på prinsippet om nøytralt og fleksibelt uttak. Det foreslås derfor ikke endringer i disse reglene.

Sjømannspensjon ytes fortsatt som en tidligpensjonsordning og bygger dermed ikke på prinsippet om nøytralt og fleksibelt uttak. Sett i lys av at uttak av pensjon etter denne ordningen ikke bygger på de samme prinsippene som folketrygden og de øvrige private tjenestepensjonsordningene, foreslås det ikke endringer for mottakere av sjømannspensjon i denne omgang.

Det foreslås å oppheve folketrygdloven § 4-26 første ledd bokstav b.

1.4.3 IKRAFTTREDELSE. ØKONOMISKE OG ADMINISTRATIVE KONSEKVENSER

Det foreslås at lovendringen trer i kraft straks.

Forslaget antas å ikke ha konsekvenser av betydning for dagpengeutbetalingene, og heller ingen administrative konsekvenser.

1.5 Endringer i stønad til behandling hos logoped og audiopedagog – folketrygdloven § 5-10

1.5.1 INNLEDNING

Endringen som foreslås er del av en større gjennomgang av refusjonsordningen for selvstendig næringsdrivende logopeder og audiopedagoger.

Folketrygdens refusjonsordning har vært under vurdering i flere tiår, og lov og forskrift som regulerer stønadsområdet har ikke blitt revidert i tråd med utvikling innenfor fagfeltet og i tråd med utvikling på øvrige stønadsområder i folketrygden. Endringer i praksis er nedfelt i rundskriv, og dette har ført til at dagens praksis ikke har tilstrekkelig grunnlag i lov og forskrift.

Det vises til proposisjonens kapittel 5.2 der gjeldende rett er redegjort for.

Forslag til endring i folketrygdloven § 5-10 og ny forskrift om stønad til dekning av utgifter til undersøkelse og behandling hos logoped og audiopedagog ble sendt på høring med frist 25. juni 2021. Det kom inn 17 høringssvar, hvorav 13 høringsinstanser hadde merknader i saken.

1.5.1.1 Departementets vurdering og forslag

Det foreslås at avgrensningen av stønadsordningen til undersøkelse og behandling «for språk- og taledefekter» fjernes.

På de fleste andre stønadsområder er det ikke nærmere definert hvilke diagnoser og vansker som gir rett til stønad, men vilkårene knyttes til behandlers kompetanse, at pasienten er henvist, at behandlingen skal være nødvendig på grunn av sykdom, skade eller lyte og være av vesentlig betydning for pasientens funksjonsevne. Dette er vilkår som følger av formålsbestemmelsen i folketrygdloven § 5-1 og av de enkelte stønadsbestemmelser.

Det foreslås å fjerne presiseringen av hvilke vansker det gis stønad for (språk- og taledefekt). I forslag til ny forskrift blir regelverket oppdatert og tydeliggjort.

Det vises til lovforslaget, folketrygdloven § 5-10.

1.5.2 IKRAFTTREDELSE. ØKONOMISKE OG ADMINISTRATIVE KONSEKVENSER

De språklige endringene kan medføre at grupper som tidligere er blitt definert som utenfor folketrygdens dekningsområde, fordi det ikke gjelder undersøkelse og behandling «for språk- og taledefekt», defineres som innenfor. I praksis vil dette likevel ikke få økonomiske konsekvenser da disse aktuelle gruppene allerede er innlemmet i Rundskriv til folketrygdloven § 5-10: Logoped/Audiopedagog, og mottar stønad i dag. Det som avgjør retten til stønad, er om behandlingen er av vesentlig betydning for sykdom og funksjonsevne.

Takstendringene som foreslås i forskriften, kan gjennomføres innenfor en provenynøytral ramme.

Det foreslås at endringene trer i kraft 1. januar 2022.

1.6 Nytt unntak fra varighetsbegrensningen for arbeidsavklaringspenger ved lang ventetid på behandling – folketrygdloven § 11-12 andre ledd

1.6.1 INNLEDNING

Arbeidsavklaringspenger (AAP) skal sikre inntekt for personer med nedsatt arbeidsevne som har behov for aktiv behandling eller arbeidsrettet tiltak, eller får annen oppfølging i Arbeids- og velferdsetaten med sikte på å skaffe seg eller beholde arbeid. Det vises til proposisjonens kapittel 6.1 der AAP blir redegjort for.

Det foreslås nå å innføre en ny unntaksmulighet fra varighetsbegrensningen på tre år. Folketrygdloven § 11-12 andre ledd bokstav a foreslås endret slik at det også skal kunne gis forlenget stønadsperiode dersom mottaker først etter lang ventetid på behandling i helsevesenet har begynt med hensiktsmessig medisinsk behand-

ling og/eller arbeidsrettet tiltak. Unntak skal også kunne gis dersom en mottaker både har gjennomgått utredning og har ventet på behandling, og utredningen og ventetid på behandling samlet sett har tatt lang tid.

Det vises til proposisjonens kapittel 6.2 der gjeldende rett er redegjort for.

Forslag til nytt unntak fra maksimal varighet for arbeidsavklaringspenger – mulighet til forlengelse av stønadperioden ved langvarig ventetid på behandling – ble sendt på høring med frist 23. juli. Det kom inn 41 høringssvar, hvorav 30 høringsinstanser hadde merknader.

Det vises til proposisjonens kapittel 6.3 der høringsnotatet og høringsuttalelsene er gjort greie for.

1.6.2 DEPARTEMENTETS VURDERING OG FORSLAG

1.6.2.1 Om forslaget

Perioden en mottaker får arbeidsavklaringspenger skal benyttes best mulig av mottaker og Arbeids- og velferdsetaten. Mottaker har aktivitets- og medvirkningsplikt, og Arbeids- og velferdsetaten har et ansvar for å følge opp og avklare mottakerens arbeidsevne. Mottaker og etaten skal i samarbeid utarbeide en aktivitetsplan.

Det er et mål om større grad av samtidighet mellom arbeidsrettet aktivitet og medisinsk behandling under stønadsløpet.

Noen ganger er det ikke mulig å få til slik samtidighet, og derfor er det gitt mulighet for forlengelse av stønadperioden i tilfeller der mottaker først etter langvarig utredning har begynt med hensiktsmessig medisinsk behandling og/eller arbeidsrettet tiltak, jf. § 11-12 andre ledd bokstav a.

Lang ventetid på behandling i helsevesenet er ofte et forhold verken mottaker eller Arbeids- og velferdsetaten kan påvirke. Det kan virke urimelig at mottaker skal bære belastningen for ventetid i helsevesenet, dersom ventetiden skyldes forhold mottaker ikke selv rår over. Det foreslås derfor at mottakere av arbeidsavklaringspenger som først etter lang ventetid på behandling har begynt med hensiktsmessig medisinsk behandling og/eller arbeidsrettet tiltak, skal kunne få rett til forlenget stønadperiode.

Forlengelsen av stønadperioden skal også være begrenset til to år, slik som det fremgår av dagens unntaksbestemmelser.

Det vises til lovforslaget, folketrygdloven § 11-12.

Det vises til proposisjonens kapittel 6.4.2 der lang ventetid på behandling er nærmere definert, herunder i forbindelse med:

- Behandling
- Kombinasjon av langvarig utredningstid og lang ventetid på behandling

- Mulig å gjennomføre annen aktivitet i venteperioden
- Dokumentasjon

1.6.3 FORHOLDET TIL EØS

Det er vurdert om forslaget til ny unntaksmulighet vil få EØS-rettslige konsekvenser eller konsekvenser etter annen internasjonal rett. Dette er ikke tilfelle. Dette er forslag til endring av nasjonale kvalifikasjonsregler for rett til arbeidsavklaringspenger, og forslaget forskjellsbehandler ikke mellom norske borgere og EØS-borgere. Det vil si at forslaget ikke bryter likebehandlingsprinsippet i EØS-retten.

1.6.4 IKRAFTTREDELSE. ØKONOMISKE OG ADMINISTRATIVE KONSEKVENSER

Det foreslås at endringen trer i kraft 1. juli 2022.

Det forventes at lovforslaget vil innebære en økning i antall mottakere av arbeidsavklaringspenger som vil få stønad utover ordinær stønadperiode. Det vil gi økte utgifter til arbeidsavklaringspenger. Det foreligger ikke data for hvor mange mottakere av arbeidsavklaringspenger som ikke har fått unntak grunnet lang ventetid på behandling. På usikkert grunnlag legges det til grunn at dette kan gjelde om lag 5 pst. av de som går ut maksimal stønadperiode og som per i dag ikke får forlenget stønadperioden etter unntaksbestemmelsene. Ved en ikrafttredelse fra 1. juli 2022 gir oppdaterte kostnadsanslag en utgift ved tiltaket på om lag 11 mill. kroner i økte utbetalinger av arbeidsavklaringspenger i 2022. Dette er innarbeidet i forslaget til statsbudsjett for 2022, Prop. 1 S (2021–2022) for Arbeids- og sosialdepartementet. Helårseffekten anslås til om lag 180 mill. kroner.

Et nytt unntak vil kunne omfatte noen mottakere som i dag får økonomisk sosialhjelp som stønad til livsopphold når de går ut av ordinær stønadperiode med arbeidsavklaringspenger. Likeledes vil nytt unntak kunne omfatte enkelte mottakere som i dag avklares mot uføretrygd. Det vil derfor kunne forventes noe reduksjon i utgiftene til økonomisk sosialhjelp og i uføretrygd på kort og muligens også lengre sikt. Det foreligger ikke grunnlag for å anslå omfanget av slike mindretgifter.

Det vil være noe kostnader ved implementering i Arbeids- og velferdsetatens fagsystem. Det vil også gi noe økning i administrative kostnader som knytter seg til vurderinger, vedtaks- og klagebehandling. Det legges imidlertid til grunn at forslaget vil kunne følges opp innenfor Arbeids- og velferdsetatens gjeldende rammer.

1.7 Nye regler for reduksjon av uføreytelser fra folketrygden og offentlige og private tjenestepensjonsordninger mot arbeidsinntekt, herunder økt rett til hjelpemidler i arbeid

1.7.1 INNLEDNING

Uføretrygden skal kompensere for tapt inntekt ved arbeidsuførhet. Når inntekten etter uførhet viser seg å bli større enn forutsatt, skal ytelsen reduseres for å unngå overkompensasjon. Det har imidlertid vært tradisjon for å holde noe av inntekten utenfor en slik inntektsprøving, hovedsakelig for å stimulere til å forsøke seg i arbeidslivet eller øke arbeidsinnsatsen. Utformingen av regler for reduksjon av uføretrygd ved inntekt har vist seg å ha enkelte svakheter. For å legge ytterligere til rette for å stimulere uføretrygdde til å prøve ut sitt arbeidspotensiale og at det skal lønne seg for uføretrygdde å jobbe så mye de kan, foreslås det en omlegging av reglene. Det foreslås å gå bort fra ordningen med full reduksjon av ytelsen ved inntekt over et fribeløp på 0,4 G (grunnbeløp), og i stedet innføre delvis reduksjon ved all inntekt innenfor et inntektsintervall opp til 1,2 G. Grunnbeløpet tilsvarer 106 399 kroner per 1. mai 2021. Omleggingen omfatter folketrygdens uføretrygd, uførepensjon fra offentlige tjenestepensjonsordninger og uførepensjon etter tjenestepensjonsloven.

Det kan gis stønad til bedring av funksjonsevnen i arbeidslivet også til personer som mottar uføretrygd, dersom det er sannsynlig at stønaden vil føre til at uføretrygden faller bort eller blir redusert. Retten til stønad til hjelpemidler i arbeid er indirekte knyttet opp mot fribeløpet for uføretrygdde, ettersom uføretrygden blir redusert når inntekten overskrider 0,4 G (1 G for deltakere i VTA).

Forslaget om å endre reglene for reduksjon av uføretrygd mot inntekt vil derfor få innvirkning for retten til hjelpemidler i arbeid. Den foreslåtte omleggingen kan dermed styrke arbeidsinnsentivene for uføre som har behov for hjelpemidler, ved at terskelen for å sannsynliggjøre redusert uføretrygd blir senket.

Det vises til proposisjonens kapittel 7.2 der gjeldende rett er redegjort for.

I proposisjonens kapittel 7.3 er arbeidet til Sysselsettingsutvalget nærmere beskrevet.

Bakgrunnsinformasjon om mottakere av uføretrygd og arbeid er gjort greie for i proposisjonens kapittel 7.4.

Sysselsettingsutvalgets rapporter NOU 2019:7 Arbeid og inntektssikring og NOU 2021:2 Kompetanse, aktivitet og inntektssikring ble sendt på høring med frist 17. juni 2021.

Det er nær sammenheng mellom reglene for reduksjon av uføretrygd i folketrygden og reglene for reduksjon av uførepensjon fra offentlig og privat tjenestepensjon. Sysselsettingsutvalget har imidlertid ikke redegjort for fordeler og ulemper ved tilsvarende endringer for uførepensjon fra tjenestepensjonsordningene. Utvalget har heller ikke pekt på eventuelle konsekvenser for retten til hjelpemidler til bruk i arbeid for personer som mottar uføretrygd.

Det har derfor vært nødvendig å høre tilsvarende forslag til omlegging av reglene for reduksjon av uførepensjon fra offentlig og privat tjenestepensjon, men også andre modeller for reduksjon av uføreytelser mot inntekt.

Fire ulike modeller for reduksjon av uføretrygd og uførepensjon mot arbeidsinntekt, samt retten til hjelpemidler til arbeid for uføretrygdde ble derfor sendt på høring med frist 1. september 2021. Det kom inn 58 høringssvar, hvorav 34 hadde merknader til forslaget. I tillegg hadde 14 privatpersoner merknader til forslaget.

1.7.2 NYE REGLER FOR REDUKSJON AV UFØREYTELSER MOT ARBEIDSINNTEKT

Det vises til proposisjonens kapittel 7.6 der de tre modellene i høringsnotatet sett opp mot dagens regelverk, samt høringsuttalelsene er nærmere redegjort for.

1.7.2.1 Departementets vurdering og forslag

Et av formålene med uførereformen var å gjøre det enklere å kombinere uføretrygd med arbeid, men uføres arbeidsinnsats har ikke økt i betydelig grad.

For å stimulere til økt arbeidsinnsats blant uføretrygdde, må det lønne seg for uføretrygdde å jobbe så mye de kan. Dagens ordning gjør det svært gunstig å jobbe inntil fribeløpet. Ytterligere inntekt reduserer uføretrygden. Dagens regler vil for reduksjon av uføreytelsen ved inntekt ut over fribeløpet være en terskel som kan oppleves som høy, og fribeløpet kan fungere som en barriere mot å øke arbeidsinnsatsen. Inntektsopplysninger, samt studier, kan tyde på en tilpasning rundt fribeløpet på 0,4 G.

Det bør legges til rette for at uføre i større grad vil prøve ut sin inntektsevne, og sterkere økonomiske insentiver kan ha en betydelig positiv virkning på arbeidsinntekten for uføretrygdde.

Uføre som har muligheter for å komme i jobb eller øke arbeidsinnsatsen, bør sitte igjen med en større del av samlet inntekt ved kombinasjon av uføretrygd og arbeid.

Målet for omleggingen skal være at det i større grad enn i dag skal lønne seg å øke arbeidsinntekten over et lengre intervall.

Det foreslås å erstatte dagens ordning, som innebærer full reduksjon av ytelsen ved inntekt over et fribe-

løp på 0,4 G, med en ordning hvor det gis lavere reduksjon innenfor et inntektsintervall fra 0 til 1,2 G. Forslaget vil styrke arbeidsinsentivene ved at uføre får beholde en større del av arbeidsinntekten i et lengre inntektsintervall. Det vil samtidig redusere terskelen ved fribeløpet, som i dag kan ha en begrensende virkning på uføres arbeidstilbud. Forslaget vil gi en smidigere overgang mellom uføretrygd og arbeid, og legger dermed godt til rette for gjennomføringen av ytterligere tiltak for å øke yrkesdeltakelsen som nå er til vurdering i forbindelse med oppfølgingen av utvalgets øvrige anbefalinger.

På denne bakgrunn foreslås det at det skal fastsettes en inntektsgrense som skal svare til (forventet) inntekt etter uførhet. Det foreslås videre at for overskytende inntekt til og med 1,2 G tilsvarer reduksjonen halvparten av den uføres kompensasjonsgrad. For overskytende inntekt over 1,2 G, skal uføretrygden fortsatt reduseres som i dag, det vil si med den uføres kompensasjonsgrad. Dagens regler for deltakere i VTA hjemlet i forskrift videreføres, det vil si fribeløp på 1 G og deretter ordinær reduksjon.

Det vises til lovforslaget, folketrygdloven § 12-14.

Gjeldende regler for reduksjon av uførepensjon fra både offentlige og private tjenstepensjonsordninger mot arbeidsinntekt, er basert på samme prinsipper som for uføretrygd fra folketrygden. Ved innføringen av ny uførepensjon i tjenstepensjonsordningene etter innføring av den nye uføretrygden i folketrygden fra 2015, ble det lagt avgjørende vekt på hensynet til harmonisering mellom de ulike ordningene på dette punktet. Intensjonen om å stimulere til arbeid for de som har en restarbeidsevne gjelder tilsvarende for folketrygden og offentlige og private tjenstepensjonsordninger. Like regler på dette punktet bidrar også til enklere oversikt for den enkelte. Det foreslås derfor at tilsvarende regler som foreslås for uføretrygd etter folketrygdloven, også innføres i regelverket for uførepensjon fra lovfestede offentlige tjenstepensjonsordninger og private tjenstepensjonsordninger.

Tjenstepensjon i kommunal sektor er tariffestet. Det er opp til partene å avtale regler for kommunal tjenstepensjon. Det er mest hensiktsmessig om det innenfor offentlig tjenstepensjon er enhetlige regler for reduksjon av uførepensjon mot arbeidsinntekt. Det legges til grunn at endringene som foreslås for de lovfestede tjenstepensjonsordningene, også gis virkning for de øvrige offentlige tjenstepensjonsordningene slik som med tidligere endringer i uførepensjon fra offentlig tjenstepensjon. Det ville vært mest hensiktsmessig at det gjøres med samme virkningstidspunkt.

Det vises til lovforslaget, lov om statens pensjonskasse § 29, lov om pensjonsordning for apotekvirksomhet mv. § 12, lov om pensjonsordning for sykepleiere § 15 og tjenstepensjonsloven § 8-9.

1.7.3 ØKT RETT TIL HJELPEMIDLER I ARBEID

Det vises til proposisjonens kapittel 7.7 der høringsnotatet samt høringsuttalelsene er nærmere redegjort for.

1.7.3.1 Departementets vurdering og forslag

Det er en forutsetning for at personer med fysiske funksjonsnedsettelse skal kunne være i arbeid at de får de hjelpemidlene og den tilretteleggingen de har behov for.

Enklere tilgang til hjelpemidler kan være en viktig forutsetning for at dette skal lykkes. Det er ikke behov for å innføre en egen inntektsgrense for rett til hjelpemidler i arbeid i folketrygdloven § 10-5 for personer som mottar uføretrygd. På denne måten vil det åpnes opp for at uføre med usikkert inntekspotensial, som har behov for hjelpemidler eller tilrettelegging, kan prøve seg i arbeid.

Retten til hjelpemidler til bruk i arbeid for uføretrygdete er i dag betinget av at uføretrygden blir redusert mot inntekt eller gradert. Ved innføring av nye regler for reduksjon av uføreytelser fra folketrygden vil retten til hjelpemidler i arbeid bli styrket ved at det skal være tilstrekkelig å sannsynliggjøre at uføretrygden vil bli redusert for rett til arbeidshjelpemidler. Ved å oppheve kravet til minimumsinntekt, antas det at terskelen for å kunne prøve seg i jobb for denne gruppen senkes.

Den norske hjelpemiddelordningen er generøs, og med noen få unntak dekkes stønad til nødvendige og hensiktsmessig hjelpemidler fullt ut, både i arbeids- og dagligliv. Det er derfor naturlig og rimelig å knytte retten til arbeidshjelpemidler opp mot et krav til arbeidsinntekt og reduksjon i uføretrygden. Det foreslås derfor å videreføre kravet om at uføretrygdete må sannsynliggjøre en inntekt som gjør at uføretrygden vil bli redusert. Det understrekes at med forslaget til endringer i reglene for reduksjon av uføretrygd, vil det i praksis ikke være noe krav om å sannsynliggjøre noen minste inntekt for hjelpemidler til bruk i arbeid for uføretrygdete.

Stønad til bil i gruppe 1

Det bør likevel være et krav til minimumsinntekt for rett til stønad til bil i gruppe 1. Dette skyldes dels bilstønadens størrelse og dels innretningen av stønaden. Det er rimelig å stille krav til at mottakere må sannsynliggjøre at det å få tildelt bilen vil føre til en arbeidsinntekt på 1 G, det vil si det generelle kravet slik det var før uførereformen i 2015.

Det å eie egen bil er vanlig i befolkningen for øvrig og anses dermed ikke å være et hjelpemiddel i folketrygdlovens forstand. Det er derfor rimelig at den enkelte dekker utgiftene til selve bilen, men at folketrygden dekker eventuelle ombygginger eller tilpasninger man har behov for, som følge av sin funksjonsnedsettelse.

Det vises til proposisjonens kapittel 7.7.3 der bilstønadens ordningen for både gruppe 1 og 2 er nærmere beskrevet.

Det foreslås at dagens krav til minsteinntekt for stønad til bil i gruppe 1, til bruk i arbeid for uføretrygd, heves fra 0,4 til 1 G, men at dette fastsettes i forskrift. Det foreslås derfor at departementet i folketrygdloven § 10-5 fjerde ledd nytt tredje punktum gis hjemmel til å gi nærmere regler om krav til minste inntekt for rett til visse hjelpemidler i forskrift.

Det vises til lovforslaget, folketrygdloven § 10-5.

1.7.4 IKRAFTTREDELSE. ØKONOMISKE OG ADMINISTRATIVE KONSEKVENSER

Reduksjon av uføreytelser

Det foreslås at endringene i reglene for reduksjon av uføreytelser trer i kraft fra 1. januar 2022.

Inntektsprøvingen mot uføreytelser skjer på årlig basis, og regelendringer må derfor gjelde for hele kalenderår. Den uføre skal opplyse om forventet pensjonsgivende inntekt og om endringer i inntekten.

Det vil ta noe tid å få gjennomført den nødvendige systemutviklingen, og endringene kan tidligst tre i kraft 1. januar 2023. Arbeids- og velferdsdirektoratet og Statens pensjonskasse vil med nødvendige omprioriteringer kunne forsere implementeringen. Det må imidlertid legges til grunn at for i hvert fall en del av tjenstepensjonsleverandørene vil systemløsningene først kunne være gjennomført et stykke ut i 2022.

Etteroppgjøret for kalenderåret 2022 blir gjennomført høsten 2023. Det legges til grunn at alle pensjonsleverandørene vil få implementert nødvendige systemløsninger i god tid før etteroppgjøret for 2022 skal gjennomføres. De nye reglene for reduksjon av uførepensjon fra offentlig og privat tjenstepensjon kun omfatter personer som også mottar uføretrygd fra folketrygden. Personer som kun mottar uførepensjon fra en tjenstepensjonsordning, har i dag ikke noe fribeløp. Det er en ulempe for den enkelte uføre at det kan ta noe tid før den løpende uførepensjonen fra privat eller eventuell kommunal tjenstepensjonsordning blir korrekt redusert i tråd med de nye reglene fra 1. januar 2022. Imidlertid vil den enkeltes uføretrygd fra folketrygden bli korrekt justert etter de nye reglene fra årsskiftet, noe som reduserer ulempen.

De nye reglene for reduksjon av uføretrygd fra folketrygden og uførepensjon fra de lovfestede offentlige tjenstepensjonsordningene og i rammelovene for privat tjenstepensjon kan tre i kraft med virkning fra 1. januar 2022.

I forslaget til statsbudsjettet for 2022, Prop. 1 S (2021–2022) for Arbeids- og sosialdepartementet, er mindretgiftene til uføretrygd fra folketrygden i 2022 anslått å utgjøre 250 mill. kroner. Tilsvarende endring i

offentlig tjenstepensjon er anslått å gi en innsparing under SPK på 4 mill. kroner. Dersom de kommunale tjenstepensjonsordningene legges om på samme måte, vil det gi en innsparing for kommunal tjenstepensjon. Erfaringsmessig kan det legges til grunn om lag tilsvarende effekt som for SPK.

Pensjonsleverandørene vil ha behov for tilpasning av systemer og informasjon til brukerne. For Arbeids- og velferdsetaten anslås det en engangskostnad på 2,5 mill. kroner til implementeringen.

Forslaget vil ha administrative kostnader for leverandører av private og offentlige tjenstepensjonsordninger ved systemtilpasning og informasjon til kunder og forsikrede, og ved etterarbeid med å sikre at rett uførepensjon har blitt utbetalt i en eventuell overgangsfase fra reglene trer i kraft til systemer, forsikringsavtaler mv. er fullt ut tilpasset. Forslaget vil også innebære arbeid med tilpasning av avtaleverk, endring av administrasjonspremier mv., både for leverandører og arbeidsgivere med uførepensjonsordninger for sine ansatte. Kostnadene kan bli noe større på grunn av kort tid til endringene trer i kraft. Det er ikke grunnlag for å tallfeste implementeringskostnaden i det private og offentlige tjenstepensjonsmarkedet.

Hjelpemidler i arbeidslivet for mottakere av uføretrygd

Når det gjelder økt hjelp til hjelpemidler i arbeid foreslås det at endringen trer i kraft fra samme tidspunkt som endringene i reglene for reduksjon av uføretrygd, det vil si fra 1. januar 2022.

Det er ofte vanskelig å slå fast på forhånd hvor stor betydning hjelpemidlet vil få for hvor mye søkeren kan jobbe. Det er likevel ikke grunn til å tro at forslaget innebærer budsjettmessige konsekvenser av betydning. Kravet om å sannsynliggjøre at inntekten vil overstige fribeløpet praktiseres ikke veldig strengt i dag, og det er dermed ikke grunn til å tro at det vil tilkomme mange nye søkere til ordningen.

Det er ikke grunn til å tro at redusert krav til minimumsinntekt for rett til arbeidshjelpemidler gir merutgifter av betydning. Forslaget har ingen administrative konsekvenser av betydning.

1.8 Tekniske endringer i folketrygdloven

1.8.1 OPPDATERING AV LOVHENVISNING I FOLKETRYGDLOVEN § 3-24 TREDJE LEDD

Folketrygdloven § 3-24 gir regler om at det ytes ektefelletillegg til personer som mottar avtalefestet pensjon som det godskrives pensjonspoeng for eller som er over 67 år og mottar alderspensjon. Ved lov 18. desember 2020 nr. 140 vedtok Stortinget en utfasing

av forsøringsrett til alderspensjon og avtalefestet pensjon. For retten til ektefelletillegg måtte kravet være satt frem med virkningstidspunkt før 1. januar 2022. Videre skulle tillegget fases gradvis ut, og fra og med 2025 bortfaller tillegget. I lovendringen ble det i folketrygdloven § 3-24 tredje ledd fjerde punktum vist tillegget etter første punktum. Den korrekte henvisningen skulle vært andre punktum. Det foreslås at henvisningen rettes opp.

Det vises til lovforslaget, folketrygdloven § 3-24 tredje ledd.

1.8.2 PRESISERINGER I FOLKETRYGDLOVEN § 4-11 TREDJE OG FJERDE LEDD – DAGPENGEGRUNNLAGET

Folketrygdloven § 4-11 gjelder dagpengegrunnlag og beregning av dagpengene. Det fremgår hvilke inntekter som inngår i det grunnlaget som dagpengene beregnes ut ifra (dagpengegrunnlaget).

I § 4-11 tredje ledd fremgår det at ved fastsettelsen av dagpengegrunnlaget, skal inntekten for hver kalendermåned oppjusteres i samsvar med endringen i grunnbeløpet fra utbetalingsmåned og frem til søknadstidspunktet. Til nå har dette ikke klart gått frem av bestemmelsen, men har vært lagt til grunn ved praktiseringen av bestemmelsen. Det foreslås at praksis tydeliggjøres.

Etter § 4-11 fjerde ledd fremgår det at inntekt som overstiger seks ganger grunnbeløpet (6 G), ikke inngår i dagpengegrunnlaget. Tilsvarende begrensning gjelder for øvrige ytelser etter folketrygdloven.

Frem til 1. januar 2019 var praksis at når inntekten de tre siste år skulle inngå i dagpengegrunnlaget, ble inntektene for de tre årene lagt sammen og delt på tre, og deretter ev. nedjustert til 6 G. Gjennom Stortingets vedtak til statsbudsjett for 2019, jf. Prop. 1 S (2018–2019) Arbeids- og sosialdepartementet, Innst. 15 S (2018–2019) og Stortingets vedtak i overensstemmelse med forslaget, 13. desember 2018, ble praksis endret. Bakgrunnen var et ønske om harmonisering med tilsvarende regler om 6 G-begrensningen. Praksisendringen ble ikke fulgt opp med samtidig lovendring, fordi også ny praksis ble ansett å ligge innenfor ordlyden. I ettertid er det likevel reist spørsmål om hvordan fjerde ledd skal forstås. På bakgrunn av dette anses det hensiktsmessig å endre bestemmelsen. Det foreslås en omformulering som innebærer en tydeliggjøring av den beregningen som har vært gjeldende praksis fra og med 2019.

Bestemmelsen foreslås utformet så likt som mulig som den tilsvarende bestemmelsen om beregning av arbeidsavklaringspenger.

Det vises til lovforslaget, folketrygdloven § 4-11 tredje og fjerde ledd.

Forslaget innebærer lovfesting av allerede gjeldende praksis, og har derfor ikke vært på høring.

1.8.3 OPPDATERING AV LOVHENVISNING I FOLKETRYGDLOVEN § 6-8 ANDRE LEDD

Folketrygdloven § 6-8 gir regler om bortfall av stønad under opphold i institusjon og andre lovregulerte boformer. Ved lov 18. juni 2021 nr. 90 ble det innført et nytt sjettede ledd hvor det fremgår at hjelpestønad til barn under 18 år skal løpe uendret under sykehusopphold. Tidligere sjettede ledd ble nytt sjuende ledd, jf. Prop. 184 L (2020–2021) kapittel 2. Bestemmelsens andre ledd gir regler om bortfall av stønad, og viser til øvrige ledd i bestemmelsen som gjør unntak fra andre ledd. Denne henvisningen ble imidlertid ikke oppdatert i forbindelse med endringene i sjettede og sjuende ledd, og det foreslås at dette gjøres nå.

Det vises til lovforslaget, folketrygdloven § 6-8 andre ledd.

1.8.4 STØNAD TIL ENSLIG MOR ELLER FAR – OPPDATERING AV LOVHENVISNING I FOLKETRYGDLOVEN § 15-8 FØRSTE LEDD

Folketrygdloven § 15-8 gir regler om varigheten for stønad til enslig mor eller far. Det følger av første ledd at et medlem som tidligere har mottatt overgangsstønad i en hel stønadsperiode, kan innvilges nye stønadsperioder inntil barnet har rett til barnehageplass etter barnehageloven § 12 a.

Ved lov 19. juni 2020 nr. 91 er reglene om rett til barnehageplass fra 1. januar 2021 flyttet til barnehageloven § 16, jf. Prop. 96 L (2019–2020). Det foreslås derfor at henvisningen til § 12 a endres til § 16.

Det vises til lovforslaget, folketrygdloven § 15-8 første ledd.

Forslaget er en ren teknisk endring, og har derfor ikke vært på høring.

1.8.5 PRESISERING I FOLKETRYGDLOVEN § 24-1 ANDRE LEDD – PENSJONSOPPTJENING SOM FØLGE AV ØKNING AV PENSJONSGIVENDE INNTEKT

Etter folketrygdloven § 24-1 andre ledd kan skattemyndighetene vedta økning av pensjonsgivende inntekt når den skattepliktige forlanger det som følge av feil som i høy grad er sannsynliggjort, og som han eller hun ikke kan lastes for. Ved slik økning skal «pensjonspoeng og trygdeavgift økes tilsvarende», jf. § 24-1 andre ledd andre punktum. Det foreslås at ordet «pensjonspoeng» endres til «pensjonsopptjening» for også å omfatte alderspensjon etter folketrygdloven kapittel 20. Alders-

pensjon etter kapittel 20 gjelder ny alderspensjon og gjelder fullt ut for dem som er født etter 1962 og delvis for dem som er født i perioden 1954–1962.

Det vises til lovforslaget, folketrygdloven § 24-1 andre ledd andre punktum.

1.8.6 IKRAFTTREDELSE. ØKONOMISKE OG ADMINISTRATIVE KONSEKVENSER

Det foreslås at lovendringene i dette punktet trer i kraft straks.

Ingen av endringene har noen økonomiske eller administrative konsekvenser.

1.9 Tekniske endringer i lov om Statens pensjonskasse og enkelte andre lover

1.9.1 LOV OM STATENS PENSJONSKASSE § 31 OG § 32 ANDRE LEDD

I lov 19. desember 2014 nr. 73 om endringer i lov om Statens pensjonskasse, folketrygdloven og i enkelte andre lover (justeringer i reglene om uføretrygd og ny uførepensjonsordning i offentlig tjenstepensjon mv.) ble to endringer i lov om Statens pensjonskasse irrelevante som følge av lov 7. mars 2014 nr. 5 om endringer i lov om Statens pensjonskasse og enkelte andre lover (ny uførepensjonsordning).

Det gjelder bestemmelsene i § 31 første ledd andre punktum («Legeerklæring avgis etter et skjema som fastsettes av Pensjonskassen») og § 31 tredje ledd andre punktum («Har pensjonisten selv krevd ny behandling etter § 30, kan Pensjonskassen bestemme at han selv skal betale omkostningene ved legeundersøkelsen.»). Begge endringslovene fra 2014 hadde virkningstidspunkt 1. januar 2015.

Feilen i lov 19. desember 2014 nr. 73 foreslås rettet opp gjennom at lov om Statens pensjonskasse § 31 stadfestes. Det foreslås samtidig noen språklige endringer i første og femte ledd. Forslaget har ikke vært på høring da dette anses som unødvendig.

Lov om Statens pensjonskasse § 32 foreslås endret som følge av at det ikke lenger avsies dom om skilsmisse når ektefellen formodes å være død. Tingretten kan avsi en dødsformodningskjennelse etter lov 12. mai 2015 nr. 27 om forsvunne personar § 8. Ordlyden i § 32 andre ledd har bakgrunn i den tidligere § 46 i lov 31. mai 1918 nr. 2 om indgaaelse og oppløsning av ekteskap:

Loven fra 1918 er opphevet, og bestemmelsen i § 46 er ikke videreført i lov 4. juli 1991 nr. 47 om ekteskap. Forslaget har ikke vært på høring da dette anses som unødvendig.

Det vises til lovforslaget, lov om Statens pensjonskasse § 31 og § 32 andre ledd.

1.9.2 LOV OM PENSJONSORDNING FOR APOTEKVIKRSOMHET MV. § 7 NR. 1 OG § 15 ANDRE LEDD

Etter lov om pensjonsordning for apotekvirksomhet mv. § 7 nr. 1 første ledd tredje punktum har arbeidstaker som fratrer etter fylte 65 år, rett til alderspensjon når dette er bestemt i tariffavtale godkjent av departementet. Bestemmelsen foreslås endret slik at det er styret i pensjonsordningen som står som aksepterende myndighet. Bestemmelsen blir da i samsvar med lov om avtalefestet pensjon for arbeidstakere med rett til medlemskap i Pensjonsordning for apotekvirksomhet mv. Denne loven gjelder for arbeidstakere i stilling som gir rett til medlemskap i Pensjonsordning for apotekvirksomhet mv. som fratrer sin stilling etter fylte 62 år. Disse har rett til pensjon når det er bestemt i tariffavtale som styret i pensjonsordningen har akseptert. Forslaget har ikke vært på høring da dette anses som unødvendig.

I § 15 andre ledd foreslås endret som følge av at det ikke lenger avsies dom om skilsmisse når ektefellen formodes å være død. Tingretten kan avsi en dødsformodningskjennelse etter lov 12. mai 2015 nr. 27 om forsvunne personar § 8. Ordlyden i § 15 andre ledd har bakgrunn i den tidligere § 46 i lov 31. mai 1918 nr. 2 om indgaaelse og oppløsning av ekteskap.

Loven fra 1918 er opphevet, og bestemmelsen i § 46 er ikke videreført i lov 4. juli 1991 nr. 47 om ekteskap. Forslaget har ikke vært på høring da dette anses som unødvendig.

Det vises til lovforslaget, lov om pensjonsordning for apotekvirksomhet mv. § 7 nr. 1 og § 15 andre ledd.

1.9.3 SAMORDNINGSLOVEN §§ 9, 16, 17 OG 22

Rett henvisning til uførepensjon fra tjenstepensjonsordning i samordningsloven §§ 9, 16, 17 og 22 skal være samordningsloven § 3 tredje ledd første og tredje punktum, ikke § 3 andre ledd første og tredje punktum. Forslaget har ikke vært på høring da dette anses som unødvendig.

Det vises til lovforslaget, samordningsloven §§ 9, 16, 17 og 22.

1.9.4 LOV OM PENSJONSORDNING FOR SYKEPLEIERE § 20

Lov om pensjonsordning for sykepleiere § 20 gjelder reduksjon av bruttoberegnet enke- eller enkemannspensjon på grunn av gjenlevendes egen pensjon eller arbeidsinntekt. I § 20 første ledd bokstav b tredje ledd inngår forskriftens navn i lovteksten. Dette er uheldig. Tittelen på forskriften foreslås endret slik at den blir mer kjønnsnøytral. Hjemmelen til å gi forskrift foreslås derfor flyttet til nest siste ledd i § 20 med en mer

generell tekst som samsvarer med lov om Statens pensjonskasse § 34 femte ledd.

Forslaget har ikke vært på høring da dette anses som unødvendig.

Det vises til lovforslaget, lov om pensjonsordning for sykepleiere § 20.

1.9.5 IKRAFTTREDELSE. ØKONOMISKE OG ADMINISTRATIVE KONSEKVENSER

Det foreslås at lovendringene i dette punktet trer i kraft straks.

Ingen av endringene har noen økonomiske eller administrative konsekvenser.

2. Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Tuva Moflag, Runar Sjøstad, Trine Lise Sundnes og Torbjørn Vereide, fra Høyre, Henrik Asheim, Anna Molberg og Aleksander Stokkebø, fra Senterpartiet, Eivind Drivenes og Per Olaf Lundteigen, fra Fremskrittspartiet, Dagfinn Henrik Olsen og Gisle Meininger Saudland, fra Sosialistisk Venstreparti, lederen Kirsti Bergstø, og fra Rødt, Mímir Kristjánsson, viser til Prop. 4 L (2021–2022) Endringer i folketrygdloven og enkelte andre lover (samleproposisjon våren 2021), der proposisjonens kapittel 2 til 3 og 6 til 7 gjelder lovendringer som er nødvendige for å følge opp forslag som fremmes i forslag til statsbudsjett for 2022, Prop. 1 S (2021–2022) for Arbeids- og sosialdepartementet. I proposisjonens kapittel 4, 5, 8 og 9 foreslås det endringer i folketrygdloven, lov om Statens pensjonskasse og enkelte andre lover som ikke er en direkte oppfølging av Prop. 1 S (2021–2022). Videre foreslås det enkelte rettelser i henvisninger, enkelte endringer som følge av endringer i andre lover samt enkelte tekniske endringer.

Komiteen viser til at Prop. 4 L (2021–2022) Endringer i folketrygdloven og enkelte andre lover (samleproposisjon våren 2021) ble fremmet av regjeringen Solberg 8. oktober 2021. Proposisjonen ble ikke trukket av Arbeiderparti–Senterparti-regjeringen.

Midlertidig feriepengeordning-folketrygdloven

Komiteen viser til at flertallsvedtakene om feriepenge på dagpenger, anmodningsvedtak 854–857, 27. april 2021, ikke er fulgt opp i Prop. 1 S (2021–2022) eller i Prop. 1 S Tillegg 1 (2021–2022). Komiteen merker seg at det i Prop. 1 S (2021–2022) er satt av 660 mill. kroner til feriepenge på dagpenger i 2022. Det foreslås en særskilt paragraf § 4-14 i folketrygdloven for ferie-

penge på dagpenger opptjent i 2021. Nærmere regler om ordningen, herunder vilkår for og beregning av feriepenge, fastsettes i forskrift.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Høyre, viser til at det i proposisjonen er lagt opp til at endringen av folketrygdloven § 4-14 skal gi departementet hjemmel for en særlig, midlertidig feriepengeordning som skal gjelde for 2022, for medlemmer med lav eller ingen feriepengeopptjening, som følge av lange perioder uten arbeidsinntekt på grunn av covid-19-pandemien. Flertallet viser til budsjettforliket mellom Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti der det ble enighet om å videreføre den midlertidige ordningen med feriepenge uten de innstramningene foreslått i Prop. 1 S (2021–2022) som innebar redusert sats, redusert periode for opptjening, krav om mottak av dagpenger i minst 25 uker og et tak på størrelsen av ferietillegget på 12 000 kroner. Flertallet forventer på dette grunnlaget at regjeringen vil benytte denne lovhjemmelen til å utforme en ordning for feriepenge i tråd med de reglene som ble vedtatt av et flertall i Stortinget 27. april 2021, uten de ytterligere begrensningene som ble foreslått av regjeringen Solberg i Prop. 1 S (2021–2022).

Et annet flertall, alle unntatt medlemmene fra Høyre og Fremskrittspartiet, viser videre til at det er stadfestet i Hurdalsplattformen og i forliket om statsbudsjettet for 2022 at ferietillegget på dagpenger skal gjeninnføres som en permanent ordning.

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til at regjering Solberg allerede i 2015 la om ordningen med ferietillegg på dagpenger. Den opprinnelige ordningen som flertallet nå går tilbake til, var etter disse medlemmers mening lite treffsikker fordi den medførte at alle som hadde vært ledige og permitterte i mer enn 8 uker, fikk utbetalt et ferietillegg i februar året etter. Dette medførte at mange som var tilbake i jobb fikk utbetalt ferietillegg. Disse medlemmer viser videre til at slik ordningen var innrettet, fikk dagpengemottakere avkortning i dagpengene dersom de tok ferie i sin ledighetsperiode. Disse medlemmer viser til at regjeringen Solberg erstattet dette med en rett til fire uker ferie uten avkortning i dagpenger for dagpengemottakere som hadde vært arbeidsledige i ett år eller mer. Disse medlemmer mener dette var en bedre og mer treffsikker ordning som gjorde at langtidsledige fikk tid og økonomi til å ta fri fra arbeidssøking, fremfor en ordning som etterbetalte ferietillegg året etter, også til dem som ikke lenger hadde behov for dagpenger.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til at Stortinget vedtok etter forslag fra Fremskrittspartiet feriepenge på dagpenger for 2020

og 2021. For sistnevnte år skal utbetalingen komme i 2022. Dette følges ikke opp i denne proposisjonen eller i statsbudsjettet fremlagt av regjeringen Solberg. Disse forslagene vil bety at tusenvis av familier vil oppleve at de forventede feriepengene neste år uteblir. Disse medlemmer vil derfor gjennomføre utbetaling av feriepengen til arbeidsledige og permitterte slik det ble vedtatt av Stortinget etter forslag fra Fremskrittspartiet, sist under behandlingen av Innst. 357 S (2020–2021), jf. Prop. 132 S (2020–2021).

Komiteens medlem fra Rødt viser til Rødts alternative statsbudsjett for 2022, jf. Innst. 2 S (2021–2022), der partiet satte av 1,795 mrd. kroner for å gjeninnføre feriepengen for mottakere av dagpenger, i tråd med Stortingets vedtak i april 2021.

Avvikling av særregler om dagpenger til fiskere og fangstmenn

Komiteen viser til at særregelen om dagpenger til fiskere og fangstmenn, folketrygdloven § 4-18 første ledd, foreslås opphevet. Forslaget innebærer ingen endringer i den særlige arbeidsløshetsytelsen til fiskere og fangstmenn som blir administrert av Garantikassen for fiskere (A-trygden). Endringen innebærer å avvikle særregelen for fiskere som ikke lenger fyller vilkårene for slik A-trygd. Regelverksendringen anslås ikke å ha økonomiske konsekvenser, men er forventet å lette saksbehandlingen i Arbeids- og velferdsetaten, og kan dermed innebære noe administrativ besparelse.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti og Rødt mener særregelen om at næringsinntekt fra fangst og fiske kan inngå i minsteinntekt, ikke må fjernes. Disse medlemmer viser til LOs høringssvar til departementet fra 2019 der det understrekes at dette kan:

«ramme en mindre gruppe fiskere, gjerne de med lott som lønn (provisjon av fangstinntekt som ansatt fisker) og som slutter på sjøen, får jobb på land som så går konkurs eller nedbemannes.»

Disse medlemmer viser også til høringssvar fra Norges Kystfiskarlag til departementet fra 2019 som omhandler forslaget til kutt i særregelen:

«Selv om situasjonen i dag er ulik fra 80-tallet da særregelen ble til, mener vi regelen fremdeles er svært relevant. Fiskeryrket er fremdeles et særegent yrke med svært stor uforutsigbarhet for mange.»

Disse medlemmer viser også til at Norges Fiskarlag var imot forslaget i sitt høringssvar fra 2019:

«Regelen ble gitt for å sikre at fiskere som hadde byttet jobb, ikke skulle bli urimelig økonomisk straffet av skattemyndighetenes definering av at lott er

næringsinntekt. Den økonomiske uretten som foreslås innført, vil svi hardt for dem som rammes.»

Samordning av dagpenger mot private tjenestepensjonsordninger – folketrygdloven

Komiteen viser til at folketrygdloven § 4-26 første ledd bokstav b foreslås opphevet. Forslaget innebærer at det ikke skal gjøres avkorting i dagpenger for personer som samtidig mottar ytelser fra private tjenestepensjonsordninger.

Endringer i stønad til behandling hos logopeder og audiopedagoger – folketrygdloven

Komiteen viser til at ordlyden i folketrygdloven § 5-10 foreslås endret, slik at henvisningen til «språk- og taledefekter» i overskrift og lovtekst fjernes.

Nytt unntak fra varighetsbegrensningen for arbeidsavklaringspenger ved lang ventetid på behandling – folketrygdloven

Komiteen viser til at det foreslås å innføre en ny unntaksmulighet fra varighetsbegrensningen for arbeidsavklaringspenger. Folketrygdloven § 11-12 andre ledd bokstav a foreslås endret slik at det også skal kunne gis forlenget stønadsperiode dersom mottaker først etter lang ventetid på behandling i helsevesenet har begynt med hensiktsmessig medisinsk behandling og/eller arbeidsrettet tiltak.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti, viser til at disse partier vil sørge for at personer som mottar arbeidsavklaringspenger, får forlengelse dersom de ikke er ferdig avklart fra NAV eller helsevesenet. Flertallet viser også til Prop. 1 S Tillegg 1 (2021–2022), der det er foreslått at bevilgningsforslaget for 2022 økes med 770 mill. kroner. Flertallet viser til budsjettenigheten som sikrer at retten til arbeidsavklaringspenger til og med 30. juni 2022 for mottakere av arbeidsavklaringspenger etter folketrygdloven § 11-12 som går ut etter maksimal stønadstid i perioden fra og med 31. desember 2021 til og med 29. juni 2022.

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til at regjeringen Solbergs innstramming i antallet år man kan gå på AAP var viktig for å sørge for en raskere avklaring av de som gikk på ordningen. Når flertallet nå går inn for en forlengelse av AAP-perioden frem til sommeren 2022, er det disse medlemmers klare forvent-

ning at Nav opprettholder et høyt tempo på avklaring av AAP-brukere også i denne perioden. Disse medlemmer vil videre avvente de varslede regelendringene for AAP som regjeringen har varslet før sommeren 2022.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til at Sosialistisk Venstreparti gjentatte ganger har fremmet forslag om å reversere innstrammingene i AAP-ordningen, både økt terskel for å komme inn i ordningen, kutt i varigheten fra fire til tre år, innføring av karenstid på ett år før man på nytt kan søke om arbeidsavklaringspenger og kutt i arbeidsavklaringspengene til unge med behov for arbeidsavklaring, jf. blant annet i forbindelse med behandlingen av Innst. 99 S (2020–2021), jf. Representantforslag 19 S (2020–2021) fra Sosialistisk Venstreparti om å gi folk tryggheten tilbake i ordningen med arbeidsavklaringspenger, og senest i forbindelse med behandlingen av Innst. 530 S (2020–2021), jf. Representantforslag 270 S (2020–2021) fra Sosialistisk Venstreparti om å rette opp i sosiale velferdskutt.

Komiteens medlem fra Rødt mener det haster med å fjerne karenstiden på arbeidsavklaringspengene. Karenstiden medfører at flere mister sin økonomiske trygghet før de er ferdig avklart for arbeid eller trygd.

Dette medlem viser til at partiet flere ganger har fremmet forslag om å reversere forverringer i AAP-ordningen, senest i forbindelse med behandlingen av Innst. 36 S (2020–2021), jf. Representantforslag 10 S (2020–2021) fra Rødt om å hindre at AAP-mottakere blir kastet ut i fattigdom.

Dette medlem viser til Rødts alternative statsbudsjett for 2022, jf. Innst. 2 S (2021–2022), der det er satt av 155 mill. kroner til å reversere kuttene i AAP-ytelsen til unge under 25 år. Dette medlem viser ellers til regjeringens forlengelse av AAP-ordningen i Prop. 1 S Tillegg 1 (2021–2022) og imøteser permanente forbedringer i ordningen i løpet av første halvår 2022.

Nye regler for reduksjon av uføreytelser fra folketrygden og offentlige og private tjenestepensjonsordninger mot arbeidsinntekt, herunder økt rett til hjelpemidler i arbeid

Komiteen viser til at regjeringen foreslår å erstatte dagens ordning med et fribeløp for inntekt for uføre på 0,4 G, med en ordning der det gis lavere reduksjon innenfor et inntektsintervall fra 0 til 1,2 G. Komiteen viser til forslaget om endringer i folketrygdloven § 12-14 første og andre ledd. Videre er det fremmet forslag om å øke retten til hjelpemidler i arbeid, som følge av at den

uføre ikke lenger vil trenge å sannsynliggjøre en minimumsinntekt på 0,4 G for rett til hjelpemidler i arbeid. Komiteen viser til forslaget om endringer i folketrygdloven § 10-5 fjerde ledd, som følge av foreslåtte endringer for avkorting.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Høyre og Fremskrittspartiet, viser til at proposisjonskapitel 7 om avkorting av uføreytelser mot arbeidsinntekt inngår som en del av flertallets budsjettavtale, noe som innebærer at flertallet ikke støtter den foreslåtte lovendringen, herunder endringer i retten til hjelpemidler til bruk i arbeid for personer som mottar 100 pst. uføretrygd. Flertallet viser også til at det fremgår av budsjettavtalen at taket på summen av barnetillegg og uføretrygd skal oppheves fra 1. juli 2022. Det vises til flertallets forslag til lovendring.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til at det foreslås å fjerne fribeløpet for uføre og erstatte det med en ny modell som betyr avkortning fra første krone. Dette gjør det vanskeligere for uføre å ta på seg småjobber, verv og lignende, og dermed bruke noe av sin restarbeidsevne til nytte for samfunnet og seg selv. Disse medlemmer mener det er et stort gode for samfunnet at flere uføre jobber det de har evne og kapasitet til ved siden av trygden, og vil derfor gå imot forslaget om å fjerne fribeløpet og vil derfor ikke støtte lovforslaget, folketrygdloven § 12-14.

Tekniske endringer - folketrygdloven

Komiteen viser til at det foreslås flere tekniske endringer i folketrygdloven. Dette gjelder oppdatering av lovhenvvisninger i folketrygdloven § 3-24 tredje ledd, folketrygdloven § 6-8 andre ledd og folketrygdloven § 15-8 første ledd. Videre foretas det presiseringer i folketrygdloven § 4-11 tredje og fjerde ledd og folketrygdloven § 24-1 andre ledd andre punktum.

Komiteen viser til at det foreslås tekniske endringer i lov om Statens pensjonskasse og enkelte andre lover. Dette gjelder retting og språklig justering i Lov om Statens pensjonskasse § 31 og § 32 andre ledd. Lov om pensjonsordning for apotekvirksomhet mv. § 7 nr. 1 første ledd tredje punktum justeres slik at det er styret i pensjonsordningen som er aksepterende myndighet av tariffavtale om avtalefestet pensjon, mot dagens bestemmelse om godkjenning i departementet. Videre oppdateres § 15 andre ledd som følge av endringer i andre lover. Samordningsloven §§ 9, 16, 17 og 22 rettes med riktige henvvisninger. I Lov om pensjonsordning for sykepleiere § 20 foreslås det en språklig endring for å gjøre teksten mer kjønnsnøytral.

3. Komiteens tilråding

Komiteens tilråding I, II, III, IV, VI fremmes av en samlet komité. Komiteens tilrådning V fremmes av et varierende flertall.

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til proposisjonen og råår Stortinget til å gjøre følgende

vedtak til lov

om endringer i folketrygdloven og enkelte andre lover
(samleproposisjon høsten 2021)

I

I lov 28. juli 1949 nr. 26 om Statens pensjonskasse gjøres følgende endringer:

§ 31 skal lyde:

Midlertidig uførepensjon og uførepensjon skal utbetales fra og med den måneden medlemmet fyller vilkårene. Pensjonen faller bort i den utstrekning det utbetales lønn under sykdom eller sykepenger fra folketrygden. Departementet kan gi *forskrift om* bortfall av pensjon på grunn av lønn under sykdom eller sykepenger fra folketrygden. Etterbetaling av pensjon til medlem som mottar arbeidsavklaringspenger etter folketrygdloven kapittel 11 eller uføretrygd etter folketrygdloven kapittel 12, skal skje med samme virkningstidspunkt som for folketrygdens ytelser.

Retten til midlertidig uførepensjon og uførepensjon faller bort fra og med måneden etter at medlemmet når aldersgrensen for stillingen, men senest fra måneden etter fylte 67 år. Ved dødsfall utbetales pensjonen til og med måneden etter døds måneden. Dersom avdøde etterlater seg ektefelle, løper pensjonen ytterligere en måned.

Dersom arbeidsavklaringspenger etter folketrygdloven kapittel 11 er redusert eller stanset av andre grunner enn ved samtidig arbeid etter folketrygdloven § 11-23, kan midlertidig uførepensjon reduseres eller stanses tilsvarende.

Et medlem som forsettlig er skyld i at inntektsevnen er nedsatt, har ikke rett til midlertidig uførepensjon eller uførepensjon. Medlemmet har heller ikke rett til pensjon dersom han eller hun uten rimelig grunn nekter å ta imot tilbud om behandling, rehabilitering eller arbeidsrettede tiltak. Det samme gjelder dersom medlemmet opptrer på en måte som vedkommende bør forstå kan forverre helsestilstanden eller forlenge arbeidsuførheten.

Dersom medlemmet beholder retten til opprinnelig uføreggrad etter folketrygdloven § 12-10 tredje ledd (hvilende rett), beholder medlemmet også retten til opprinnelig uføreggrad etter loven her i samme tidsrom. Medlemmet *skal* gi Pensjonskassen melding om at retten til opprinnelig uføreggrad fra folketrygden er i behold.

§ 32 andre ledd skal lyde:

Hvis et medlem er forsvunnet, og det av denne grunn er *avsagt kjennelse* for at vedkommende formodes å være død, anses den annen ektefelle som gjenlevende ektefelle. *Inntil kjennelse* foreligger, kan Pensjonskassen gi ektefellen hel eller delvis pensjon i disse tilfellene.

II

I lov 26. juni 1953 nr. 11 om pensjonsordning for apotekvirksomhet mv. gjøres følgende endringer:

§ 7 nr. 1 første ledd tredje punktum skal lyde:

Rett til alderspensjon har også arbeidstaker som fratrer etter fylte 65 år, når dette er bestemt i tariffavtale *som styret har akseptert*.

§ 15 andre ledd skal lyde:

Hvis et medlem er forsvunnet, og det av denne grunn er *avsagt kjennelse* for at vedkommende formodes å være død, anses den annen ektefelle som gjenlevende ektefelle. *Inntil kjennelse* foreligger, kan pensjonsordningens styre gi ektefellen hel eller delvis pensjon i disse tilfellene.

III

I lov 6. juli 1957 nr. 26 om samordning av pensjons- og trygdeytelser gjøres følgende endringer:

§ 9 første punktum skal lyde:

Uførepensjoner fra to eller flere tjenstepensjonsordninger der alle pensjonene enten er bruttopensjoner eller nettopensjoner, se § 3 *tredje* ledd, samordnes etter tilsvarende regler som gjelder for to eller flere alderspensjoner etter § 7.

§ 16 nr. 1 første punktum skal lyde:

Uførepensjon fra tjenstepensjonsordning som omfattes av § 3 *tredje* ledd første og tredje punktum og personskadetrygd, samordnes etter reglene i denne paragraf.

§ 17 bokstav b skal lyde:

b) uførepensjon som omfattes av § 3 *tredje* ledd første og tredje punktum eller alderspensjon fra tjenstepensjonsordning og enkepensjon fra personskadetrygd, eller

§ 22 nr. 2 første ledd andre punktum skal lyde:

For uførepensjon fra tjenstepensjonsordning gjelder bestemmelsen her pensjon som omfattes av § 3 *tredje* ledd første og tredje punktum.

IV

I lov 22. juni 1962 nr. 12 om pensjonsordning for sykepleiere gjøres følgende endringer:

§ 20 første ledd bokstav b tredje ledd oppheves.

§ 20 tredje ledd skal lyde:

Departementet kan gi forskrift om fastsetting av enke- eller enkemannspensjon.

Nåværende tredje ledd blir nytt fjerde ledd.

V

I lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd gjøres følgende endringer:

§ 3-24 tredje ledd fjerde punktum skal lyde:

Fra og med 1. januar 2023 fases ektefelletillegget gradvis ut slik at fullt tillegg utgjør 67 prosent av tillegget etter *andre* punktum i 2023 og 33 prosent av tillegget etter *andre* punktum i 2024.

I innholdsfortegnelsen til kapittel 4 skal det tiende strekpunktet lyde:

- dagpengegrunnlag og dagpengenes størrelse står i §§ 4-11 til 4-14

§ 4-11 tredje og fjerde ledd skal lyde:

Inntekten *per måned* justeres i forhold til endringene i grunnbeløpet i tiden frem til han eller hun søker om dagpenger.

Inntekt som *per tolv månedersperiode* forut for *søknadstidspunktet* overstiger seks ganger grunnbeløpet, regnes ikke med i dagpengegrunnlaget. *Det er grunnbeløpet på søknadstidspunktet som legges til grunn ved beregningen av maksimalt dagpengegrunnlag etter dette leddet.*

§ 4-14 skal lyde:

§ 4-14 Feriepenger av dagpenger utbetalt i 2021

Det gis feriepenger til medlemmer som har fått utbetalt dagpenger i 2021. Departementet gir forskrift om den midlertidige feriepengeordningen, herunder om vilkår for og beregning av feriepengene.

§ 4-18 første ledd oppheves. Nåværende annet ledd blir første ledd.

§ 4-26 første ledd bokstav b oppheves.

Nåværende første ledd bokstav c til g blir første ledd bokstav b til f.

§ 5-10 skal lyde:

§ 5-10 *Behandling hos logoped og audiopedagog*

Trygden yter stønad til dekning av utgifter til undersøkelse og behandling hos *logoped og audiopedagog*.

Det er et vilkår for rett til stønad at medlemmet er henvist fra lege. Behandlingen må være av vesentlig betydning for medlemmets sykdom og funksjonsevne.

Stønadens ytes etter fastsatte satser.

Departementet gir forskrifter om stønad etter denne paragrafen.

§ 6-8 andre ledd første punktum skal lyde:

Stønadens faller bort fra og med kalendermåneden etter at oppholdet eller forvaltningen av formue tar til, hvis ikke noe annet blir bestemt i medhold av *fjerde til sjuende ledd*.

§ 11-12 andre ledd bokstav a skal lyde:

- a) medlemmet først etter langvarig utredning *eller lang ventetid på behandling, eller en kombinasjon av disse*, har begynt med medisinsk behandling og/eller arbeidsrettet tiltak, eller

§ 12-15 tredje ledd skal lyde:

Barnetillegg utgjør 40 prosent av grunnbeløpet for hvert forsørget barn, men avkortes tilsvarende dersom trygdetiden som legges til grunn for uføretrygden er kortere enn 40 år. *Barnetillegg påvirkes ikke av at uføregraden er lavere enn 100 prosent, men prøves mot forsørgens inntekt, se § 12-16.*

Fjerde ledd oppheves. Nåværende femte til sjuende ledd blir fjerde til sjette ledd.

§ 15-8 første ledd andre punktum skal lyde:

Et medlem som tidligere har mottatt overgangsstonad en hel stønadsperiode, kan innvilges nye stønadsperioder inntil barnet har rett til barnehageplass etter barnehage-loven § 16.

§ 24-1 andre ledd andre punktum skal lyde:

Ved slik økning skal *pensjonsopptjening* og trygdeavgift økes tilsvarende.

VI

Ikraftttredelse og overgangsregler

1. Loven trer i kraft straks.
2. Folketrygdloven § 4-14 og endringene i folketrygdloven §§ 4-18 og 5-10 trer i kraft 1. januar 2022.
3. Endringene i folketrygdloven §§ 11-12 og 12-15 under del V trer i kraft 1. juli 2022.
4. Departementet kan gi forskrift om overgangsregler til endringene i folketrygdloven §§ 4-14, 4-18 og 12-15.

Oslo, i arbeids- og sosialkomiteen, den 7. desember 2021

Kirsti Bergstø

leder

Tuva Moflag

ordfører

